

Ranking The Leader

Peter Vis

Je gaat het leven van de leider in kaart brengen, en 'scoort' de leider op 6 categorieën. Dit gaat nu niet over voetbalkwaliteiten, maar over aspecten van het leiderschap. Je baseert je op de bronnen die je aangeleverd krijgt van je docent. Let op! Deze opdracht gaat natuurlijk vooral om de onderbouwing!

Je onderbouwt je kaart door uitleg te geven op het invulblad.

Beoordeel leiders op de volgende onderdelen:

- Leiderschap
- Intelligentie
- Politiek
- Religie
- Verovering
- Propaganda

Dit doe je door per onderdeel informatie te zoeken over het volgende:

Doel: Wat was voor dit onderdeel het doel van jullie persoon?

Uitvoering: Hoe probeerde jullie persoon dit doel te bereiken?

Succes: Heeft je persoon op dit onderdeel zijn of haar doel bereikt?

De volgende personen komen aan bod:

- Elisabeth I
- Willem van Oranje
- Hertog van Alva
- Margaretha van Parma
- Filips II

De bovenstaande informatie gebruik je om tot een score te komen tussen de 1 en 99, net als bij FIFA. Een hogere score is beter.

Involblad *Ranking The Leader*

Categorie	Uitleg
1. Leiderschap	
2. Intelligentie	
3. Politiek	
4. Religie	
5. Verovering	
6. Propaganda	

Invulblad *Ranking The Leader*

Categorie	Uitleg
1. Leiderschap	
2. Intelligentie	
3. Politiek	
4. Religie	
5. Verovering	
6. Propaganda	

Invulblad *Ranking the leader*

Categorie	Uitleg
1. Leiderschap	
2. Intelligentie	
3. Politiek	
4. Religie	
5. Verovering	
6. Propaganda	

Invulblad *Ranking the leader*

Categorie	Uitleg
1. Leiderschap	
2. Intelligentie	
3. Politiek	
4. Religie	
5. Verovering	
6. Propaganda	

Invulblad *Ranking the leader*

Categorie	Uitleg
1. Leiderschap	
2. Intelligentie	
3. Politiek	
4. Religie	
5. Verovering	
6. Propaganda	

Elisabeth I

<https://www.f-site.nu/elizabeth?rq=elisabeth>

Elizabeth I (1533 - 1603)

'Better beggar, woman and single, than Queen and Married'

Koningin Elizabeth I was een van de belangrijkste vorsten die Engeland ooit heeft gehad.

In de tijd van Elizabeth trouwden vrouwen om hun financiële en machtspositie te versterken. Door niet te trouwen versterkte Elizabeth juist haar positie als onafhankelijke vrouw. Ze wist dat ze na een huwelijk haar macht zou kwijtraken aan een man. Als ongehuwde werd ze 'the virgin queen' genoemd - onafhankelijke machtige vrouwen werden destijds vanuit een christelijke moraal wel vaker maagd genoemd. Elizabeth gebruikte dit stigma in haar voordeel. Ze was al getrouwd met het volk, zei ze.

Elizabeth steunde het protestantse Nederland in zijn strijd tegen Spanje met wapens en geld. Filips II besloot daarop ook Engeland aan te vallen met zijn Armada (de Spaanse vloot). Maar de Engelsen versloegen de Spanjaarden aan de Engelse kust. Elizabeth I werd beroemd om de speech die zij hield aan het einde van de Theems: *"Ik ben vastbesloten om in het heetst van de strijd tussen u allen te leven of te sterven"*.

Onder Elizabeths bestuur kwamen de Engelse kunst, literatuur en wetenschap tot bloei. Ook werden er verschillende ontdekkingsreizen op touw gezet, die het begin vormden van de handelsactiviteiten van Engeland in de zeventiende eeuw. Onder het gematigde beleid van Elisabeth beleefde Engeland een Gouden Eeuw.

Facts

- Elizabeth werd beroemd door het voorkomen van een Spaanse invasie.
- Ze is bewust ongehuwd gebleven, zo kon ze haar positie versterken.
- Onder haar bewind werden christenen vervolgd, maar Elizabeth wilde het liefst eenheid bewaren in haar land.
- Elizabeth I staat bekend om haar uitstekende vaardigheden in 'public relations', ze wist hoe ze een goede relatie met haar volk kon opbouwen.
- Haar land werd bedreigd door het Katholieke Spanje en de paus.

Quotes

'Ik weet dat ik het lichaam heb van een zwakke, slappe vrouw; maar ik heb het hart en de maag van een koning.'

- Naar verluidt de speech bij Tilbury van Koningin Elizabeth I (Aug. 1588)

'Sommige zeggen het ene, sommige het ander, en alleen God kan zeggen wiens oordeel het beste is.'

- Naar verluidt wilde Elizabeth geen duidelijk standpunt innemen m.b.t. godsdienst, over de discussies rondom de reformatie zou ze gezegd hebben.

'Ze zal gelief worden en gevreesd; overzee trillen haar vijanden. Thuis zal eenieder in veiligheid leven.'

- William Shakespeare, Henry VIII (tribute to Queen Elizabeth I, 1612/1613)

Meer informatie: <https://isgeschiedenis.nl/nieuws/elizabeth-i-van-engeland-de-onzelfzuchtige-virgin-queen#:~:text=Elizabeth%20was%20een%20overtuigd%20protestantse,je%20in%20voor%20onze%20nieuwsbrief!>

Willem van Oranje

<https://www.canonvannederland.nl/nl/willemvanoranje?audience=voonderbouw>

Willem van Oranje (1533 – 1584)

Van opstandeling tot ‘vader des vaderlands’

Willem van Oranje is een ambitieuze edelman die uitgroeide tot leider van de Opstand en later werd vereerd als ‘vader des vaderlands’. Hij wordt gezien als de grondlegger van een nieuwe Nederlandse staat, maar zelf heeft hij die zelfstandige staat nooit nagestreefd.

Prins van Oranje

Willem werd geboren in 1533 op slot Dillenburg (in het huidige Duitsland). Op elfjarige leeftijd erfde hij het prinsdom Orange (Oranje) in Frankrijk. Ineens was hij een prins.

Willem van Oranje had protestantse ouders. Maar Karel V, keizer van het Heilige Roomse Rijk en heer der Nederlanden, eiste dat de jonge prins verder rooms-katholiek werd opgevoed. Daarom groeide Willem vanaf zijn twaalfde jaar op aan het hof in Brussel, in die tijd een wereldstad. Willem leerde er veel over de politiek en ontmoette mensen uit allerlei landen.

Hij schreef wel 13.000 brieven, de meeste in het Frans of zijn eigen taal Duits. Nederlands sprak hij een beetje.

Edellieden in verzet

In deze periode waren de Spanjaarden de baas in de Nederlanden. Filips II, die zijn vader Karel V in 1555 was opgevolgd, was de koning. Willem van Oranje was militair opperbevelhebber en stadhouder van Zeeland, Holland en Utrecht. Hij had veel invloed.

Er was in die tijd één geloof, het Rooms-Katholieke. Maar er ontstond ook een nieuw geloof, het protestantse. Volgens Filips II was het katholieke geloof het enige juiste. Hij trad keihard op tegen ‘kettters’, mensen met een ander geloof.

Willem van Oranje en zijn vrienden, de edellieden, konden het steeds minder goed vinden met koning Filips II. Ze wilden minder vervolgingen van kettters. Ook vonden ze het niet prettig dat de edellieden, de heren van adel, steeds minder te zeggen kregen.

Ruzie en het Wilhelmus

Bij de protestanten was in 1566 de maat vol. Door de kettervervolgingen en mislukte oogsten kwam de bevolking in opstand. De woedende protestanten vernielden in een paar maanden tijd in vele katholieke kerken alle heilige beelden. Dit was de Beeldenstorm.

Filips II was woedend. Hij stuurde de hertog van Alva naar ons land, die de opdracht kreeg de protestanten, die kettters, streng te straffen.

Willem van Oranje kon dit niet accepteren. Vanuit Slot Dillenburg organiseerde hij een paar keer een aanval van militairen op de hertog van Alva. In de Nederlanden voerde hij ook strijd met folders met protestteksten, spotprenten en strijdliederen om mensen op andere gedachten te brengen. Daaraan hebben we ons volkslied, het Wilhelmus, te danken.

De opstandelingen noemden zichzelf geuzen. Ze veroverden Den Briel en hielden stand in Holland en Zeeland. Ze wisten zelfs meerdere provincies enthousiast te maken voor de opstand.

De opstand tegen Filips II was het begin van de Opstand tegen de Spanjaarden.

Vader des vaderlands

In 1576 leek het erop dat alle zeventien gewesten het eens werden. Maar Filips II was zo boos dat hij een beloning uitloofde voor wie Willem van Oranje zou vermoorden. Als reactie namen de zeven opstandige gewesten afstand van Filips. Ze lieten per brief weten hem niet langer als hun koning te willen, omdat hij in hun ogen een tiran was. Deze brief is bekend geworden als het Plakkaat van Verlatinge.

Op 10 juli 1584 werd Willem van Oranje doodgeschoten door Balthasar Gerards. Het kogelgat in de muur is nog te zien in Museum Prinsenhof in Delft.

De provincies wisten zich een paar jaar later te ontwikkelen tot een nieuw land, de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, die tweehonderd jaar zou bestaan. Daarom wordt Willem van Oranje achteraf gezien als de grondlegger van deze nieuwe staat en wordt hij de 'vader des vaderlands' genoemd.

Meer informatie: <https://isgeschiedenis.nl/nieuws/willem-van-oranje-vader-des-vaderlands>

Hertog van Alva

<https://isgiedenis.nl/nieuws/de-hardvochtige-hertog-van-alva-en-zijn-raad-van-beroerten>

De hardvochtige Hertog van Alva en zijn Raad van Beroerten

De Hertog van Alva kreeg vanwege zijn keiharde optreden in de Nederlanden de bijnaam "IJzeren Hertog." Hij moest de onrust in de Nederlanden na de Beeldenstorm herstellen. Een belangrijke stap in deze missie was de door hem opgerichte Raad van Beroerten.

Fernando Álvarez de Toledo (Alva) werd op 29 oktober 1507 geboren als de zoon van García de Toledo en Beatriz Pimentel. In 1527 trad hij op twintigjarige leeftijd in het huwelijk met zijn nicht, Maria Enriquez de Toledo. Maar nog voordat ze samen kinderen kregen, verwekte Alva een bastaardzoon bij een molenaarsdochter.

Huwelijk Filips II

Na zijn huwelijk werd Alva door keizer Karel V van Spanje uitgekozen als militair bevelhebber. In 1552 kreeg Alva het bevel over een groot deel van de Spaanse troepen in de Italiaanse Oorlog tussen Spanje en Frankrijk. Zeven jaar later stuurde Filips II, de opvolger van Karel V, hem als diplomaat naar Parijs om de vrede te tekenen. Onderdeel van het vredesverdrag was dat Filips zou trouwen met Elizabeth van Valois, de veertienjarige dochter van de Franse koning Hendrik II. Filips was zelf niet ter plaatse en dus moest Alva hem vervangen bij de trouwplechtigheid. Zo sprak Alva in het voorjaar van 1559 voor de tweede maal het 'ja'-woord uit, ditmaal in naam van de Spaanse koning.

Oprichting Raad van Beroerten

In 1567 benoemde Filips Alva tot landvoogd van de Nederlanden. De Hertog van Alva kreeg van Filips II een aantal opdrachten, zoals het instellen van nieuwe Nederlandse bisdommen en het bestraffen van ketters en opstandelingen die meededen aan de Beeldenstorm. In september van dat jaar arriveerde de Hertog van Alva in Brussel. Hij stelde meteen orde op zaken. Zo ontnam hij privileges van de adellijke bevolking en voerde hij belastingverhogingen door op roerende goederen, die bekend werden als de Tiende Penning. De meest beruchte maatregel die de Hertog van Alva nam, was de oprichting van de Raad van Beroerten op 20 september 1567. Deze rechtbank

had de taak om opstandelingen en ketters te bestraffen. De raad, waarin twee Spaanse rechters rechtspraken, kreeg vanwege het hoge aantal opgelegde doodvonnissen als bijnaam "de Bloedraad." Tussen de 6.000 en 8.000 protestanten werden door de raad veroordeeld. Hiervan kregen er 1071 de doodstraf. Veel edelen, waaronder Willem van Oranje (1533-1584), sloegen op de vlucht naar het buitenland en ontsprongen hiermee de dans. Naast de vonnissen werden ook verbeurdverklaringen van geld en goederen opgelegd. De opbrengst ging naar de Spaanse schatkist. Het harde optreden van de Raad van Beroerten en van de Hertog van Alva zorgden voor veel paniek onder de burgers in de gewesten. Als gevolg hiervan vluchtten veel inwoners naar onder meer Frankrijk en Engeland.

Hertog van Alva was meer van plan

Maar de "IJzeren Hertog" had meer in petto. Toen tijdens de Slag bij Heiligerlee op 23 mei 1568 de koningsgezinde stadhouder Jan van Ligne sneuvelde, nam hij wraak. Hij vermoordde in Brussel achttien edelen. Twee daarvan waren Lamoraal van Egmont en Filips van Montmorency, beter bekend als de graaf van Egmont en de graaf van Horne. Dit waren twee vooraanstaande edelen die goed bevriend waren met Willem van Oranje. Op 5 juni 1568, een dag nadat Alva het doodvonnis tekende, werden van Egmont en van Horne op de Grote Markt in Brussel geëxecuteerd.

Einde van de Raad van Beroerten

In 1573 vertrok de Hertog van Alva uit de Nederlanden, maar dit betekende nog niet het einde van de Bloedraad. Doodvonnissen waren vanaf toen wél verleden tijd. Pas drie jaar later, op 14 mei 1576, werd de Raad van Beroerten opgeheven. Hiermee kwam na negen jaar een einde aan het schrikbewind van de "ijzeren Hertog." Ondanks zijn falen werd Alva door Filips aanvankelijk als held in Spanje ontvangen. Maar zijn zoon, Fadrique, gooide roet in het eten. Toen hij zonder toestemming van de koning in het huwelijk trad, viel Alva alsnog uit de gratie. Vader en zoon werden beiden door Filips verbannen van het koninklijk hof. Na twee jaar ballingschap mocht Alva weer terugkeren in dienst van Filips, maar zijn reputatie was voorgoed beschadigd. Op 11 december 1582 overleed hij in het Portugese Tomar.

Meer informatie: <https://historiek.net/hertog-van-alva-1507-1582/1075/>

Margaretha van Parma

<https://isgiedenis.nl/nieuws/margaretha-van-parma-landvoogdes-van-de-nederlanden>

Margaretha van Parma: landvoogdes van de Nederlanden

Margaretha van Parma was een buitenechtelijke dochter van de Habsburgse keizer Karel V en landvoogdes in de Nederlanden. Ze had een bewogen bestaan. Hoe zag haar leven eruit?

Op 28 december 1522 werd Margaretha van Parma geboren in Oudenaarde in het tegenwoordige België. Zij werd geboren als een buitenechtelijk kind van de Habsburgse keizer Karel V en van de Vlaamse Johanna van der Gheynst. Al snel verhuisde zij naar Italië, waar zij een Italiaanse opvoeding kreeg onder de leiding van Madame de Lannoy.

Politieke huwelijken van Margaretha

Margaretha van Parma was een goede manier voor Karel V om meer politieke macht te krijgen, bijvoorbeeld in Italië. Zo lukte het Karel om Margaretha al op haar vijfde uit te huwelijken aan Alessandro de' Medici, lid van de machtige Florentijnse familie en neef van de toenmalige paus. Om deze reden werd Margaretha op haar achtste naar Italië gebracht om een goede opvoeding te krijgen. Op 29 februari 1536 trouwde zij met Alessandro, maar het huwelijk zou niet lang standhouden, omdat Alessandro in 1537 werd vermoord. Als vijftienjarige weduwe moest zij nu trouwen met de veertienjarige Ottavio Farnese, Hertog van Parma en kleinkind van paus Paulus III. Hoewel zij dit eerst weigerde, kwam het huwelijk er toch op 4 november 1538, maar het echtpaar zou vooral gescheiden leven.

Landvoogdes van de Nederlanden

Filips II (1527-1598), de halfbroer van Margaretha, besloot in 1559 om de Nederlanden achter zich te laten en zich te vestigen in Spanje. In dat jaar werd Margaretha aangewezen om als landvoogdes de honneurs waar te nemen in de Nederlanden. Het was een moeilijke periode. Er kwam steeds meer verzet tegen Filips II en de Reformatie begon een grote rol te spelen. Op 5 april 1566 bood een groep edelen het Smeekschrift der Edelen aan Margaretha van Parma aan. Margaretha was veel milder dan haar halfbroer Filips II en stemde toe met de Inquisitie in de Lage Landen. In datzelfde jaar brak de Beeldenstorm uit. Alhoewel Margaretha eerst in paniek was, had ze een jaar later de situatie onder controle. Toch moest zij plaatsmaken voor de Hertog van Alva (1507-1582), die militair ingreep.

Margaretha keerde terug naar Italië

In 1567 werd Margaretha in de Nederlanden vervangen door de Hertog van Alva, die van Filips II opdracht had gekregen om militair in te grijpen. Ze keerde terug naar Italië, waar zij zich vestigde in de Abruzzes. Door Filips werd zij benoemd tot 'eeuwige gouverneur' van de Abruzzes. Toch zou zij nog terugkeren naar de Nederlanden. In 1578 werd haar zoon Alexander Farnese benoemd tot landvoogd van de Nederlanden. Filips wilde dat Margaretha haar zoon zou helpen en dacht dat moeder en zoon elkaar in toom zouden houden. Het liep anders en Margaretha en Alexander kregen grote onenigheid, waarna Margaretha zich terugtrok. Ze werd nog wel door Filips gedwongen om in de Nederlanden te blijven, maar in 1583 moest ze om gezondheidsredenen terugkeren naar Italië.

Twijfelachtige reputatie Margaretha

Geschiedschrijvers zijn het niet eens over de reputatie en het werk van Margaretha. Zo wordt beweerd dat ze sympathie had voor de Nederlandse opstandelingen, maar anderen zeggen dat ze toegaf uit pure noodzaak. Wel is duidelijk dat ze politiek goed op de hoogte was en een goede adviseur was. Boven alles hield ze het meest van Italië: ze sprak het liefst Italiaans, kreeg de Italiaanse titel Madama en overleed uiteindelijk na een zwaar ziekbed op 18 januari 1586 in Ortona. Ook in Italië was zij geliefd. Zo werd de Italiaanse Senaat in Rome naar haar vernoemd: Palazzo Madama.

Meer informatie: <https://dedelftseblick.nl/verhalen/margaretha-van-parma/>

Filips II

Filips II van Spanje (1527-1598) was een van de machtigste vorsten van zijn tijd. Hij regeerde over een uitgestrekt rijk dat zich uitstrekte over Europa, Amerika en Azië. Zijn politieke beleid was gericht op het centraliseren van de macht en het versterken van de monarchie. Filips II stond bekend om zijn bureaucratische aanpak en het gebruik van raden en ambtenaren om zijn beleid uit te voeren. Hij probeerde de macht van de adel te beperken en de invloed van de katholieke kerk te vergroten.

Geloof

Religie speelde een centrale rol in het leven en de politiek van Filips II. Hij was een fervent katholiek en zag het als zijn plicht om het katholicisme te verdedigen en te verspreiden. Dit leidde tot conflicten met protestantse landen en opstanden binnen zijn eigen rijk, zoals de Nederlandse Opstand. Filips II steunde de Inquisitie en voerde een streng religieus beleid om ketterij uit te roeien en de eenheid van het katholieke geloof te bewaren.

Territoriale uitbreidingen

Onder Filips II breidde het Spaanse rijk zich verder uit. Hij erfde de troon van Portugal in 1580, wat leidde tot de unie van de Spaanse en Portugese kronen en de uitbreiding van het Spaanse rijk met de Portugese koloniën in Afrika, Azië en Amerika. Filips II voerde ook oorlogen tegen het Ottomaanse Rijk en Engeland, hoewel de Spaanse Armada in 1588 een verwoestende nederlaag leed tegen de Engelse vloot.

Propaganda

Filips II maakte gebruik van propaganda om zijn macht te legitimeren en zijn beleid te ondersteunen. Hij liet kunst en architectuur gebruiken om zijn imago als vrome en rechtvaardige koning te versterken. Kunstenaars zoals Titian en El Greco werden gesponsord om werken te creëren die de glorie van zijn heerschappij uitbeeldden. Daarnaast werden pamfletten en andere publicaties gebruikt om zijn vijanden te demoniseren en zijn eigen daden te rechtvaardigen.

Filips II en de Nederlandse Opstand

De Nederlandse Opstand, ook wel de Tachtigjarige Oorlog genoemd, was een langdurig conflict tussen de Nederlandse gewesten en het Spaanse Rijk onder leiding van Filips II. De opstand begon in 1568 en duurde tot 1648, resulterend in de onafhankelijkheid van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.

Oorzaken van de Opstand

De opstand werd veroorzaakt door een combinatie van religieuze, politieke en economische factoren:

- **Religieus:** Filips II's strenge katholieke beleid en de vervolging van protestanten door de Inquisitie veroorzaakten wijdverspreide ontevredenheid in de overwegend protestantse Nederlandse gewesten.
- **Politiek:** Filips II's centralisatiebeleid en zijn poging om de autonomie van de Nederlandse steden en adel te beperken, leidde tot verzet onder de lokale elites.
- **Economisch:** Hoge belastingen en economische uitbuiting door de Spaanse kroon droegen bij aan de groeiende onvrede.

Gevolgen

De Nederlandse Opstand leidde uiteindelijk tot de vorming van een onafhankelijke Nederlandse staat. In 1648 werd de Vrede van Münster getekend, waarmee de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden internationaal erkend werd als een onafhankelijke natie. Dit markeerde het einde van de Tachtigjarige Oorlog en het begin van een periode van economische en culturele bloei voor de nieuwe republiek.

Filips II's harde aanpak en onbuigzaamheid speelden een grote rol in het escaleren van de opstand, en zijn pogingen om de controle over de Nederlandse gewesten te behouden, faalden uiteindelijk.

Meer informatie:

<https://www.nationalgeographic.nl/geschiedenis-archeologie/a62041233/filips-ii>

<https://isgeschiedenis.nl/nieuws/het-bewind-van-karel-v-en-filips-ii-een-groot-contrast>

https://wikikids.nl/Filips_II_van_Spanje